

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 20. septembra 2011 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Ing. L. M.** v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 2 T 26/2006 o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. E. V. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2010, sp. zn. 2 To 36/2010, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2010, sp. zn. 2 To 36/2010,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 319 Tr. por. a § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 **v neprospech obvineného** Ing. L. M..

Napadnuté uznesenie krajského súdu **s a z r u š u j e.**

Z r u š u j e s a aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 13. novembra 2009, sp. zn. 2 T 26/2006.

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Bratislava II **s a p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 13. novembra 2009, sp. zn. 2 T 26/2006, bol obvinený Ing. L. M. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005 ďalej len „Tr. zák.“) na tom skutkovom základe, že

obv. Ing. L. M. vykonávajúci podnikateľskú činnosť pod obchodným menom Ing. L. M. A. uzatvoril dňa 14. mája 2002 v Senci s poškodeným Š. B. vykonávajúcim podnikateľskú činnosť pod obchodným menom Š. B. A. kúpnu zmluvu predmetom ktorej bola dodávka sladovníckeho jačmeňa v celkovom množstve 1292,91 tony v cene 249.400,34 € (7.513.434,50 Sk), pričom obv. Ing. L. M. pri dodávke tovaru v objeme 1241,89 tony dodal úmyselne namiesto sladovníckeho jačmeňa kŕmny jačmeň, ktorý má nižšiu kvalitu a cenu ako sladovnícky jačmeň, ide o tovar, ktorý je so sladovníckym jačmeňom nezastupiteľný a nedá sa od neho vizuálne rozoznať, pričom deklaroval, že ide o jačmeň sladovnícky a následne aj predložil poškodenému falošný doklad kvality jačmeňa, ktorý mal byť vystavený spoločnosťou H., avšak predmetná spoločnosť taký doklad vôbec nevystavila, čím chcel pre seba získať na úkor poškodeného majetkový prospech vo výške 249.400,34 € (7.513.434,50 Sk) a poškodenému Š. B. svojím konaním spôsobil škodu vo výške 182.566,55 € (5.500.000,- Sk), ktorú poškodený uhradil ako zálohu za dodaný tovar,

Za to mu bol podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený Ing. L. M.. Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave odvolanie obvineného Ing. L. M. podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Obvinený Ing. L. M. v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. podal prostredníctvom obhajcu JUDr. E. V. (v zmysle doloženého plnomocenstva – č. l. 687 spisu) proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie. V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. i/ Tr. por. a domáhal sa zrušenia uznesenia krajského súdu ako aj rozsudku okresného súdu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa písmena b/ uvedeného ustanovenia podľa dovolateľa spočíva v tom, že prvostupňový súd vo veci rozhodol v nezákonnom zložení, nakoľko na hlavnom pojednávaní dňa 8. októbra 2009, ktoré sa na žiadosť obvineného Ing. L. M. konalo v jeho neprítomnosti, prišlo k zmene v zložení senátu z dôvodu vážneho ochorenia prísediacej H. L.. Obhajca obvineného sa počas prerušenia hlavného pojednávania telefonicky spojil s obvineným a následne súdu tlmočil jeho stanovisko, že súhlasí so zmenou v zložení senátu, pričom prisľúbil doplniť tento súhlas aj v písomnej podobe. Obvinený však písomný súhlas so zmenou v zložení senátu odmietol dať, takýto súhlas sa v s procesnom spise nenachádza a rovnako neexistuje dôkaz o tom, že by predsedníčka senátu prvostupňového súdu poučila obvineného o jeho práve dať súhlas na pokračovanie v hlavnom pojednávaní v zmenenom zložení senátu a o právnych následkoch jeho rozhodnutia.

Podľa dovolateľa už prípravné konanie v jeho veci bolo nezákonné, keď na základe pokynov prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „prokurátor“) z 28. septembra 2005 a zo 14. novembra 2005 boli vykonané výsluchy niektorých svedkov za aktívnej účasti splnomocnenca poškodeného, ktorý svedkom sám kládol otázky. Nakoľko Generálna prokuratúra Slovenskej republiky na základe podnetu obvineného zaujala v predmetnej veci stanovisko, že extenzívny výklad ustanovení upravujúcich postavenie poškodeného v Trestnom poriadku je nesprávny, bol neskôr pokyn z 28. septembra 2005 zrušený. Prokurátor však následne v pokyne zo 7. marca 2006 uviedol, že výsluchy na ktorých sa aktívne zúčastnil splnomocnenec poškodeného nie je potrebné zopakovať, čím podľa dovolateľa znova porušil zákon. Keďže okresný súd na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby konanom dňa 25. mája 2006 obžalobu neodmietol, ale ju aj na základe nezákonných dôkazov prijal na ďalší procesný postup, prišlo k porušeniu základného práva obvineného na súdnu ochranu a spravodlivé konanie a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol podľa obvineného naplnený tým, že súdmi bol skutok právne kvalifikovaný ako dokonaný trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, najmä nebolo preukázané, že by spôsobil poškodenému škodu veľkého rozsahu. Okresný súd sa so skutočnou výškou škody vôbec nevysporiadal, pričom výška spôsobenej škody je dôležitý kvalifikačný moment a je rozhodujúca pre aplikovanie správneho hmotnoprávneho ustanovenia.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Krajskej prokuratúry v Bratislave a poškodenému Š. B..

Prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že použitie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. je neprípustné, nakoľko obvinenému bola táto skutočnosť známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju v konaní pred odvolacím súdom. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. poukázal na ich neopodstatnenosť a navrhol dovolanie zamietnuť podľa 392 ods.1 Tr. por.

Poškodený v písomnom vyjadrení podanom prostredníctvom splnomocneného zástupcu JUDr. M. P. navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol ako nedôvodné.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por. Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Podľa § 567j ods. 2 súdne konanie, okrem konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, začaté pred 1. septembrom 2011 sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného,

sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

Na podklade uvedených zákonných ustanovení Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodujúci o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku na neverejnom zasadnutí po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v posudzovanej veci nemožno použiť, nakoľko okolnosť o nezákonnom zložení súdu bola obvinenému známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom (§ 371 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011), tak ako na to správne poukázal prokurátor vo vyjadrení k podanému dovolaniu.

Najvyšší súd ďalej vo veci skúmal existenciu dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov podľa v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a zistil, že tieto sú v posudzovanom prípade preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvineného naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba zdôrazniť, že dôvodom pre podanie dovolania podľa tohto ustanovenia je, že zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu. Pojem „zásadné porušenie práva na obhajobu“ spočíva predovšetkým v tom, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe.

Nemožno však vylúčiť, ak v priebehu trestného stíhania dôjde k viacerým menej závažným porušeniam práva na obhajobu, že tieto vo svojom súhrne dosiahnu intenzitu závažného porušenia práva obvineného na obhajobu. V takom prípade treba dôsledne prihliadať na konkrétne okolnosti posudzovanej veci a pokiaľ z nich vyplynie, že takéto

porušenia práva na obhajobu mali vplyv na vydanie meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté, možno vyvodit' ten záver, že právo obvineného na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu.

V posudzovanom prípade bolo trestné stíhanie vo veci začaté na základe trestného oznámenia (č. 1. 1 spisu), ktoré podal poškodený Š. B. prostredníctvom svojho splnomocnenca JUDr. M. P., nakoľko sa cítil byť podvedený v súvislosti s kúpnu zmluvou, ktorú s obvineným uzatvoril dňa 14. mája 2002. Ako vyplýva z obsahu trestného oznámenia, dôvodom pre jeho podanie bola aj skutočnosť, že obvinený proti poškodenému podal na Okresnom súde v Dunajskej Strede žalobu o zaplatenie sumy 2 000 000 Sk.

V priebehu prípravného konania bolo okrem obvineného a poškodeného vypočutých celkovo 9 osôb v procesnom postavení svedka. Splnomocnenec poškodeného sa zúčastnil pri výsluchu 8 osôb, pričom v prípade viacerých svedkov (H., M., I., V., S.) do ich výsluchu aj aktívne vstupoval kladením otázok. Svedkyňu S. splnomocnenec poškodeného pri výsluchu vyťažoval dokonca v neprítomnosti obvineného, resp. jeho obhajcu. Z procesného spisu ďalej vyplýva, že svedkovia boli vypočúvaní opakovane, pričom niektoré výsluchy sa uskutočnili v prítomnosti splnomocnenca poškodeného a súčasne v neprítomnosti obhajcu obvineného (napr. svedok I. dňa 28. júla 2004, svedkyňa M. dňa 19. januára 2006, svedok V. dňa 25. novembra 2004).

Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že oprávnenia poškodeného a splnomocnenca poškodeného v trestnom konaní boli v posudzovanej veci do 31. decembra 2005 upravené v zákone č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 141/1961 Zb.“) a od 1. januára 2006 v teraz platnom a účinnom Trestnom poriadku, pričom možno konštatovať, že ani jeden z týchto právnych predpisov nepriznával poškodenému právo zúčastňovať sa v prípravnom konaní na výsluchoch svedkov a viesť výsluch svedka kontradičným spôsobom. Takéto právo má poškodený až v konaní pred súdom (§ 215 zák. č. 141/1961 Zb., § 272 Tr. por.) a *conditio sine qua non* pre jeho realizáciu je súhlas predsedu senátu.

Podľa § 46 ods. 1 veta druhá Tr. por. poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať

dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

V rovnakom rozsahu boli práva poškodeného upravené aj v druhej vete § 43 ods. 1 zák. č. 141/1961 Zb.

V zmysle § 54 ods. 1 Tr. por. (resp. § 51 zák. č. 141/1961 Zb.) je splnomocnenec poškodeného oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený.

Aj z nadväzujúcich ustanovení procesných predpisov (§ 213 Tr. por., § 165 zák. č. 141/1961 Zb.) vyplýva záver, že v prípravnom konaní sa môže na výsluchu svedka zúčastniť a klásť mu otázky jedine obvinený, resp. jeho obhajca a nie aj poškodený, zúčastnená osoba, či ich splnomocnenci.

Pozornosti dovolacieho súdu neuniklo ani to, že splnomocnenec poškodeného sa aktívne zúčastňoval na výsluchoch svedkov už v novembri 2004, t. j. ešte predtým, ako bol dňa 22. júla 2005 vydaný prvý pokyn prokurátora v ktorom sa uvádza : „...nič nebráni tomu, aby poškodený mohol viesť kontradiktórny výsluch svedkov už v prípravnom konaní...“.

Na podklade týchto zistení Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že prítomnosťou splnomocnenca poškodeného pri výsluchoch svedkov v prípravnom konaní v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, navyše jeho aktívnym zasahovaním pri vykonávaní týchto dôkazov došlo k závažnému porušeniu práva obvineného Ing. L. M. na obhajobu tak, ako to predpokladá dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Za toho stavu tieto dôkazy boli vykonané v rozpore so zákonom a pri rozhodovaní vo veci nebolo možné na ne prihliadať.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd zistil, že skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného bol v rozpore so stavom veci

a zákonom právne posúdený ako dokonaný trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného v čase jeho spáchania .

Trestný čin podvodu je dokonaný až obohatením páchatel'a alebo inej osoby. Obohatením treba rozumieť neoprávnené rozmnoženie majetku páchatel'a alebo niekoho iného, pričom jeho výška sa nemusí zhodovať so škodou, ktorá je týmto trestným činom spôsobená poškodenému. Môže byť väčšia, ale aj menšia ako škoda spôsobená na cudzom majetku.

Podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu a ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, je pokusom trestného činu, ak k dokonaniu trestného činu nedošlo.

Podľa § 89 ods. 13 Tr. zák. škodou nie nepatrnou sa rozumie škoda dosahujúca najmenej výšku minimálnej mesačnej mzdy, škodou nie malou sa rozumie suma dosahujúca najmenej šesťnásobok takej mzdy, väčšou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej dvadsaťnásobok takej mzdy, značnou škodou suma dosahujúca najmenej stonásobok takej mzdy a škodou veľkého rozsahu suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej mzdy. Tieto hľadiská sa použijú obdobne na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Podľa § 89 ods. 14 veta prvá Tr. zák. pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a v mieste činu obvykle predáva.

Pri rozhodovaní o tom, či ide o pokus trestného činu podvodu v jeho základnej skutkovej podstate alebo aj niektorej z jeho kvalifikovaných skutkových podstát treba skúmať výšku obohatenia, ktorú páchatel' zamýšľal svojim konaním neoprávnené získať a zároveň, keďže v danom prípade ide o trestnosť činu podľa právnej úpravy platnej a účinnej do 31. decembra 2005, dôsledne sa zaoberať i § 88 Tr. zák.

Podľa vtedy i teraz platnej právnej úpravy trestnosť činu a trestná zodpovednosť páchatel'a je založená na zavinení, ako obligatórnej súčasť subjektívnej stránky trestného činu. Bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. Zavinenie je vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k podstatným prvkom trestného činu a tvoria ho dve zložky, vedomostná a vôľová.

Podľa prítomnosti vôľovej zložky v zavinení páchatel'a sa ďalej rozlišuje zavinenie úmyselné a zavinenie z nedbanlivosti.

Podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

Podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 škodu veľkého rozsahu.

Ide o úmyselný trestný čin, pri ktorom úmysel páchatel'a smeruje k tomu, aby ku škode cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl.

V posudzovanej veci sa nepostupovalo dôsledne podľa uvedených zákonných ustanovení.

Zo skutkových zistení ustálených vo výroku o vine rozsudku súdu prvého stupňa okrem iného vyplýva, že obvinený „chcel pre seba získať na úkor poškodeného majetkový prospech vo výške 249 400,34 eur (7 513 434,50 Sk)“

Citované skutkové zistenie je v rozpore s právnym posúdením skutku, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného ako dokonaného trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák.

Vyjadrenie úmyslu obvineného v skutkovej vete slovom „chcel“ totiž znamená, že nedošlo k obohateniu páchatel'a ale len k pokusu o obohatenie.

V posudzovanej veci z doteraz vykonaných dôkazov vyplýva, že podvodný úmysel obvineného Ing. L. M. mal spočívať v tom, že krmny jačmeň, ktorý kúpil od spoločnosti H., za cenu 4 200 Sk/139,41 eur za tonu, obratom predal poškodenému Š. B. ako jačmeň sladovnícky za cenu 5 500 Sk/182,57 eur za tonu.

Podvodný úmysel obvineného pritom nie je daný tým, že predal jačmeň za hodnotu (cenu) vyššiu ako ho nakúpil, pretože dosiahnutie primeraného zisku je cieľom podnikania. K podvodnému konaniu, teda k uvedeniu do omylu poškodeného došlo pri deklarovaní kvality jačmeňa na podklade dokladov, ktoré neboli v súlade so skutočnosťou, keď namiesto deklarovaného a v kúpnej zmluve dohodnutého jačmeňa sladovníckeho mu dodal jačmeň krmny, ktorý sa predával a kupoval za trhovo nižšie ceny.

Z uvedeného možno preto vyvodit', že úmyslom obvineného nebolo vylákať od poškodeného sumu 7 513 434,50 Sk/249 400,34 eur tak ako bol uznaný za vinného, ale zámenou kvality jačmeňa dosiahnuť prospech (obohatiť sa) spočívajúci v rozdiel medzi množstvom dodaného jačmeňa v cene zodpovedajúcej trhovej hodnote krmného jačmeňa a trhovej hodnote sladovníckeho jačmeňa.

Ak v posudzovanom prípade trhovú cenu krmného jačmeňa zodpovedala sume 4 200 Sk/139,41 eur za tonu a cena sladovníckeho jačmeňa sume 5 500 Sk/182,57 eur za tonu rozdiel v cene je potom 1 300 Sk/43,15 eur za tonu dodaného jačmeňa a k obohateniu obvineného ku škode poškodeného malo dôjsť len v tomto rozsahu vynásobeného množstvom dodaného jačmeňa (1292,91 t).

Navyše poškodený zaplatil obvinenému nie celkovú sumu dohodnutú v kúpnej zmluve ale zálohu v sume 5 500 000 Sk/182 566,55 eur, ktorá podľa jeho vyjadrenia na hlavnom pojednávaní 31. mája 2007 zodpovedá približne sume, ktorú mu zaplatila S., kde jačmeň bol distribuovaný.

V danom prípade rozdiel medzi zaplatenou zálohou a v kúpnej zmluve dohodnutou sumou predstavuje výšku obohatenia, ktoré chcel obvinený získať na úkor poškodeného, avšak k obohateniu a teda ani k dokonaniu činu nedošlo.

V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že tak okresný ako aj krajský súd v posudzovanom prípade za škodu považovali cenu predmetu plnenia vo výške, ako bola zmluvne dohodnutá (t. j. 7 513 434,50 Sk/249 400,34 eur), ako to vyplýva z odôvodnení ich rozhodnutí a bez ďalšieho skúmania uzatvorili, že ide o škodu veľkého rozsahu v zmysle § 89 ods. 13 Tr. zák. Takéto určenie rozsahu škody však v danej veci nezodpovedá skutkovým zisteniam, ani vo veci vykonaným dôkazom.

V posudzovanom prípade poškodený už v prípravnom konaní pri prvom výsluchu dňa 12. novembra 2003 uplatnil náhradu škody spôsobenej mu trestným činom, pričom ju vyčíslil v sume 1 775 902,70 Sk/58 949,17 eur a ďalej uviedol, že sladovne si u neho uplatňujú náhradu škody za uhradené prepravné vo výške 715 424,30 Sk/23 747,74 eur. Pri druhom výsluchu v prípravnom konaní poškodený uviedol, že škodu, ktorá mu bola spôsobená si nárokuje v občianskom súdnom konaní na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9 Cbs 71/03.

Namiesto toho, aby okresný súd v posudzovanej veci skúmal skutočnú výšku škody na cudzom majetku a úmysel obvineného obohatiť sa na úkor poškodeného, konajúci súd vo výroku rozsudku uviedol, že obvinený poškodenému spôsobil škodu vo výške 5 500 000 Sk/182 566,55 eur (zaplatená záloha). V odôvodnení rozsudku v rozpore s tým konštatoval, že pri určení výšky škody vychádzal z ceny predmetu plnenia vo výške, aká bola zmluvne dohodnutá (7 513 434,50 Sk/ 249 400,34 eur, túto právne posúdil ako škodu veľkého rozsahu, čo je však v rozpore so zisteným skutkovým stavom.

Obvinený vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku argumentoval aj tým, že výška škody tak ako bola ustálená okresným súdom nemá oporu v dôkazoch a súd sa škodou a jej výškou vôbec nevysporiadal.

Krajský súd sa v napadnutom uznesení s touto (pre správnosť právneho posúdenie skutku obvineného) kľúčovou otázkou vysporiadal jednou vetou, keď uviedol: „*Správne prvostupňový súd určil aj výšku škody, keď vychádzal z ustanovenia § 89 ods. 13 Tr. zákona s tým, že za škodu považoval cenu predmetu plnenia vo výške, aká bola zmluvne dohodnutá a táto predstavuje škodu veľkého rozsahu (7.513.434,50 Sk , t.j. 249.400,34 €).*“.

Aj druhostupňový súd teda zamenil dva rôzne pojmy pri trestnom čine podvodu obohatenie a škodu, bližšie neskúmal aká bola výška obohatenia, ktoré chcel obvinený dosiahnuť a aká bola výška škody, ktorú utrpel poškodený, namiesto toho odvolanie obvineného zamietol podľa § 319 Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací preto podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 319 Tr. por. a § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v neprospech obvineného, zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu i predchádzajúci rozsudok súdu

prvého stupňa a nadväzujúce rozhodnutia; podľa § 388 ods. 1 Tr. por. potom Okresnému súdu Bratislava II ako súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K zrušeniu prvostupňového rozsudku a prikázaniu veci na nové rozhodnutie došlo preto, že k vytýkaným nedostatkom došlo už v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu krajského súdu.

Prvostupňový súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd a je povinný vykonať dôkazy na zistenie skutkového stavu veci, tieto dôkazy dôsledne vyhodnotiť a v rozhodnutí sa s nimi náležite vyrovnáť tak, ako to predpokladajú ustanovenia Trestného poriadku.

P o u č e n i e : Protí tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. septembra 2011

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková